

Sygn. akt VII U 805/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Woszczyński

Protokolant: st. sekr. sądowy Dorota Kryspin

po rozpoznaniu w dniu 5 stycznia 2017 r. w Gdańsku

sprawy R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział ZUS w W.

o prawo do emerytury na skutek odwołania R. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział ZUS w W.

z dnia 28 lipca 2016 r. nr (...)

oddala odwołanie.

SSO Wojciech Woszczyński

Artykuł I. Sygnatura akt VII U 805/17

Artykuł III. Uzasadnienie

Decyzją z dnia 28 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił ubezpieczonemu R. S. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie wykazał 25 lat stażu pracy, a jedynie 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni oraz nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 13 lat, 6 miesięcy i 19 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony R. S. wskazał, iż otrzymuje świadczenie emerytalne wypłacane mu przez instytucję emerytalną K., gdzie pracował na statkach u armatorów belgijskich. Wskazał, iż nie zgadza się z nieuznaniem mu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresów zatrudnienia po 1 stycznia 1999 roku. Nie zgadza się również z obniżeniem okresów nieskładkowych do wysokości 1/3 okresów składkowych. Zauważył również, że okresy uznane przez organ rentowy nie pokrywają się z wpisami w książeczce żeglarskiej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu podtrzymał przedstawioną wcześniej argumentację. Wskazał ponadto, że uwzględnione zostały wszystkie okresy podlegania ubezpieczeniu, które zostały wskazane w formularzu E205 przesłanym przez belgijską instytucję ubezpieczeniową. Jednocześnie zauważył, iż instytucja belgijska nie wskazała konkretnych dat okresów w jakich ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, a jedynie ilość dni takiego ubezpieczenia. Dlatego też na karcie przebiegu ubezpieczenia podawany jest faktyczny wymiar ubezpieczenia w Belgii w fikcyjnych okresach „od – do”.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. S. urodził się w dniu (...). Na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 13 lat, 6 miesięcy i 19 dni okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach. Nie jest członkiem OFE (okoliczności bezsporne).

W okresie od 1 października 1973 roku do dnia 18 marca 1978 roku studiował w Wyższej Szkole (...) (okoliczności bezsporne).

W okresie od 19 maja 1978 roku do dnia 6 lipca 1992 roku zatrudniony był w (...) w G. jako motorzysta, asystent maszynowy oraz mechanik. W tym czasie w okresie od 16 maja 1990 roku do dnia 6 lipca 1992 roku korzystał z urlopu bezpłatnego celem zatrudnienia na statkach bandery obcej (dowody: świadectwo pracy k. 5 akt ubezpieczeniowych).

Na dzień 1 stycznia 1999 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał do ogólnego stażu pracy:

- okres od dnia 1 października 1973 roku do dnia 31 marca 1978 roku jako okres nieskładkowy ubezpieczenia;
- okres od dnia 19 maja 1978 roku do dnia 15 maja 1990 roku jako okres składkowy ubezpieczenia;
- okres od dnia 21 lipca 1991 roku do dnia 30 lipca 1992 roku jako okres składkowy ubezpieczenia;
- okres od 1 sierpnia 1992 roku do dnia 25 grudnia 1993 roku jako okres składkowy ubezpieczenia;
- okres od dnia 1 maja 1994 roku do dnia 31 października 1994 roku jako okres składkowy ubezpieczenia;
- okres od dnia 1 października 1994 roku do dnia 6 listopada 1994 roku jako okres nieskładkowy ubezpieczenia.

(dowody: karta przebiegu ubezpieczenia k. 40 akt ubezpieczeniowych).

W dniu 25 listopada 2016 roku złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 28 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie należało oddalić.

Na wstępie wskazać należy, iż postępowanie sądowe dotyczy prawa ubezpieczonego do emerytury jednak postępowanie to ogranicza się do kontroli zaskarżonej decyzji; oznacza to, że przedmiotem rozstrzygnięcia sądowego jest jedynie to prawo, które było przedmiotem zaskarżonej decyzji. Decyzja ta zaś, zgodnie ze złożonym przez ubezpieczonego wnioskiem z dnia 25 listopada 2015 roku dotyczyła tylko rozstrzygnięcia o prawie do świadczenia emerytalnego z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Tym samym Sąd nie miał podstaw do badania, czy ubezpieczony spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej.

W związku z powyższym stwierdzić należy, iż przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest jedynie prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 887 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat -

dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymagany jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem §2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 13 lat, 6 miesięcy i 19 dni okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz nie jest członkiem OFE. Bezspornie zatem, że poza 25 – letnim ogólnym stażem pracy oraz 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym, jak również czy legitymuje się 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

W tym zakresie wskazać należy, że zgodnie z treścią przepisu art. 5 ust. 1 cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2–5, następujące okresy:

- 1) składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych (ust. 2).

Okresami składkowymi, zgodnie z treścią przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 są m.in. okresy ubezpieczenia jak również okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe (art. 8). Z kolei okresami nieskładkowymi są m.in. okresy nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów (art. 7 pkt 9 cytowanej ustawy).

Mając zatem na uwadze treść powyższych przepisów Sąd przeprowadził na okoliczność legitymowania się przez ubezpieczonego na dzień wejścia w życie cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. 1 stycznia 1999 roku, 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych oraz dokumentów przedstawionych przez ubezpieczonego. Ich analiza wskazuje jednakże, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył do ogólnego stażu pracy ubezpieczonego wszystkie okresy składkowe przebyte do 1 stycznia 1999 roku, zarówno te kiedy skarżący podlegał ubezpieczeniom w P. jak i te

kiedy podlegał ubezpieczeniom w K., oraz nieskładkowe, które w sposób prawidłowy, zgodnie z treścią cytowanego powyżej przepisu art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy o FUS, zostały ograniczone do wysokości 1/3 udowodnionych okresów składkowych.

Jednocześnie wskazać należy, iż ubezpieczony nie zakwestionował wystawionego przez instytucję ubezpieczeniową K. wystawionego formularza E205, w którym wskazała ona przez ile dni w latach 1991 – 1994 ubezpieczony objęty był ubezpieczeniem w tym państwie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaś w całości uwzględnił je do ogólnego stażu pracy ubezpieczonego. Jednocześnie zauważyć należy, że ubezpieczony nie wnosił o uwzględnienie innych okresów składkowych przebytych do dnia 1 stycznia 1999 roku.

Wskazać w tym miejscu należy, iż rację ma skarżący, że uznane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresy składkowe w latach 1991 – 1994 nie zawsze pokrywają się z okresami, kiedy przebywał na statkach morskich wpisany na listę członków załogi tych statków. Jednakże nie powoduje to, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nieprawidłowo dokonał ustalenia ogólnego stażu pracy ubezpieczonego. Zauważyć bowiem należy, że instytucja ubezpieczenia społecznego w K. wystawiając formularz E205, w którym potwierdziła okresy ubezpieczenia w tym państwie nie wskazała konkretnych dat w jakich ubezpieczony podlegał tamtejszemu ubezpieczeniu. W formularzu tym wskazano jedynie ilość dni podlegania ubezpieczeniu. Dlatego też Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględniając te dni przyjął hipotetyczny okres podlegania ubezpieczeniom w tym państwie, którego długość odpowiada wskazanej w formularzu E205 przez instytucję belgijską ilości dni. Dlatego też pomimo rozbieżności pomiędzy przedstawioną przez ubezpieczonego książeczką żeglarską a okresami uwzględnionymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych liczba dni uwzględniona przez organ rentowy do ogólnego stażu pracy jest taka sama.

Tym samym stwierdzić należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych w sposób prawidłowy ustalił ogólny staż ubezpieczeniowy na 18 lat, 11 miesięcy i 25 dni. Zatem ubezpieczony nie spełnia jednej z podstawowych przesłanek niezbędnych do przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach jaką jest legitymowanie się 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym przebytym do dnia 1 stycznia 1999 roku.

Odnosząc się zaś do zastrzeżeń ubezpieczonego odnośnie przyznania mu prawa do odpowiednika świadczenia emerytalnego z tytułu pracy w szczególnych warunkach w K. wskazać należy, że świadczenie to zostało mu przyznane na podstawie tamtejszych przepisów prawnych, które są inne niż przepisy obowiązujące w R.. Wskazać należy, że każde państwo może odmiennie regulować prawo do emerytury, a zatem spełnienie odpowiednich przesłanek do nabycia emerytury na terenie K. nie musi oznaczać, że prawo takie przysługiwać będzie ubezpieczonemu w P..

W przypadku ubezpieczonego, w chwili wydania zaskarżonej decyzji jego wiek emerytalny wynosił 67 lat; po osiągnięciu wieku emerytalnego nie ma już znaczenia, czy staż pracy dotyczy okresu sprzed 1 stycznia 1999 r. O ile jednak ubezpieczony stara się o emeryturę w wieku wcześniejszym, musi on spełniać wszystkie przesłanki określone we wskazanych powyżej przepisach, w tym powinien legitymować się wymaganym ogólnym stażem pracy w wymiarze 25 lat przebytym do dnia 1 stycznia 1999 roku.

Jednocześnie wskazać należy, że Sąd uznał za bezprzedmiotowe rozstrzygnięcie kwestii, czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach. Ustalenie tej kwestii nie mogło bowiem w jakikolwiek sposób wpłynąć na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, z uwagi na brak spełnienia warunku 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych do dnia 1 stycznia 1999 r.

Z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ §1 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami oddalił odwołanie ubezpieczonego, o czym orzeczono w sentencji wyroku.

Sędzia SO Wojciech Woszczyński